

32002D0668

L 232/34

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK HIVATALOS LAPJA

2002.8.29.

A TANÁCS HATÁROZATA

(2002. június 3.)

az Európai Atomenergia-közösségnek (Euratom) az Európai Kutatási Térség létrehozását előmozdító, hatodik nukleáris kutatási és képzési keretprogramjáról (2002–2006)

(2002/668/Euratom)

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK TANÁCSA,

tekintettel az Európai Atomenergia-közösséget létrehozó szerződésre és különösen annak 7. cikkére,

tekintettel a Bizottság javaslatára ⁽¹⁾,

tekintettel az Európai Parlament véleményére ⁽²⁾,

tekintettel a Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére ⁽³⁾,

mivel:

- (1) A Szerződés 7. cikke alapján kutatási és képzési programok formájában végrehajtandó keretprogram fogadható el, amely magában foglalja az összes kutatási tevékenységet, ezen belül a demonstrációs és képzési tevékenységeket is.
- (2) 2000-ben a Bizottság két közleményt nyújtott be, egyrészt az Európai Kutatási Térség létrehozásának kilátásairól és célkitűzéseiről, másrészt az Európai Kutatási Térség megvalósításáról, valamint iránymutatásokat az Európai Unió 2002–2006-ban folytatandó kutatási tevékenységeiről. 2000-ben a Bizottság egy további közleményt nyújtott be a tudásalapú gazdaságban megvalósuló innovációról.
- (3) Az Európai Tanács a 2000 márciusában Lisszabonban, a 2000 júniusában Santa Maria de Feirában, valamint a 2001 márciusában Stockholmban tartott ülésein következtetéseket fogadott el az európai kutatási és innovációs térség gyors létrehozásáról, a fenntartható gazdasági növekedés, a foglalkoztatottság kiterjesztése és a társadalmi kohézió

céljából. A göteborgi Európai Tanács 2001 júniusában megállapodott a fenntartható fejlődés stratégiájáról és a lisszaboni stratégiát kiegészítette egy harmadik dimenzióval, a környezetvédelemmel.

- (4) Az Európai Parlament ⁽⁴⁾, ⁽⁵⁾, a Tanács ⁽⁶⁾, ⁽⁷⁾, a Gazdasági és Szociális Bizottság ⁽⁸⁾, valamint a Régiók Bizottsága ⁽⁹⁾ szintén támogatta az Európai Kutatási Térség létrehozását.
- (5) 2000. október 19-én a Bizottság benyújtotta az értékelést megelőző öt évben folytatott közösségi tevékenységek végrehajtására és eredményeire vonatkozó külső értékelésről szóló következtetéseit, valamint ehhez kapcsolódó észrevételeit.
- (6) A 2002–2006-os időszakra ezért szükséges egy olyan új keretprogramot elfogadni, amely előmozdítja az Európai Kutatási Térség létrehozását, és egyben ösztönzi az innovációt.
- (7) A hatodik keretprogram meghatározza az előirányzott tevékenységek tudományos és technológiai célkitűzéseit és prioritásait, továbbá meghatározza ezeknek a tevékenységeknek az irányvonalait, amelyeket a Közösség pénzügyi érdekei védelmének céljával összhangban kell végrehajtani. Fontos a hatodik keretprogram hatékony és eredményes pénzgazdálkodásának biztosítása.

⁽¹⁾ HL C 180. E, 2001.6.26., 177. o.

⁽²⁾ HL C 140. E, 2002.6.13., 371. o.

⁽³⁾ HL C 260., 2001.9.17., 3. o.

⁽⁴⁾ 2000. május 18-i állásfoglalás (HL C 59., 2001.2.23., 250. o.).

⁽⁵⁾ 2001. február 15-i állásfoglalás (HL C 276., 2001.10.1., 271. o.).

⁽⁶⁾ 2000. június 15-i állásfoglalás (HL C 205., 2000.7.19., 1. o.).

⁽⁷⁾ 2000. november 16-i állásfoglalás (HL C 374., 2000.12.28., 1. o.).

⁽⁸⁾ 2000. május 24-i vélemény (HL C 204., 2000.7.18., 70. o.).

⁽⁹⁾ 2000. április 12-i vélemény (HL C 226., 2000.8.8., 18. o.).

- (8) Ez a határozat tartalmaz egy, a költségvetési fegyelemről és a költségvetési eljárás javításáról szóló, 1999. május 6-i európai parlamenti, tanácsi és bizottsági intézményközi megállapodás⁽¹⁾ 34. pontja értelmében vett pénzügyi referenciaösszeget a keretprogram teljes időtartamára, a költségvetési hatóság Szerződésben meghatározott hatáskörének sérelme nélkül.
- (9) A Közös Kutatóközpont hozzájárul a keretprogram végrehajtásához, amennyiben független, ügyfélközpontú támogatást nyújthat a közösségi politikák kialakításához és végrehajtásához, beleértve e politikák végrehajtásának figyelemmel kísérését, saját egyedi hatáskörén belül.
- (10) A hatodik kutatási keretprogram keretében folytatott kutatási tevékenységek tiszteletben tartják az alapvető etikai elveket, beleértve az Európai Unióról szóló szerződés 6. cikkében és az Európai Unió alapjogi chartájában említett elveket, valamint azt, hogy figyelembe kell venni e tevékenységek nyilvánosság általi elfogadhatóságát.
- (11) A „Nők és a tudomány” című bizottsági közleményt, továbbá a témára vonatkozó 1999. május 20-i⁽²⁾ és 2001. június 26-i⁽³⁾ tanácsi állásfoglalást, valamint a 2000. február 3-i európai parlamenti állásfoglalást⁽⁴⁾ követően cselekvési tervet hajtanak végre annak érdekében, hogy a nők tudományban és kutatásban betöltött helyét és szerepét erősítsék és növeljék Európában, ami a nemre való tekintet nélkül biztosítja az esélyegyenlőség tiszteletben tartását.
- (12) „Az energiaellátás biztonságára vonatkozó európai stratégia felé” című bizottsági zöld könyv az éghajlatváltozás elleni küzdelem, valamint Európa energiabehozataltól való függése csökkentésének eszközeiről folytatott vita egy elemét képviseli.
- (13) Indokolt, hogy a Bizottság rendszeres jelentéseket nyújtson be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a hatodik keretprogram végrehajtásának előrehaladásáról, valamint hogy kellő időben, a következő keretprogramra vonatkozó javaslatának benyújtása előtt, elvégeztesse a tevékenységek végrehajtásának független értékelését. Ezt az értékelést a nyíltság szellemében kell elvégezni az összes érintett szereplő tekintetében.
- (14) A kölcsönös előnyök megszerzésének érdekében nagy jelentőséggel bír az európai kutatási tevékenységekben a nemzetközi és globális dimenzió. A hatodik keretprogram

nyitva áll az erről szóló szükséges megállapodásokat megkötő harmadik országok számára, továbbá projekt szinten és a kölcsönös előnyök alapján harmadik országok intézményei és nemzetközi tudományos együttműködési szervezetek számára.

- (15) A hatodik keretprogram elősegíti a bővítést, amennyiben tudományos és technológiai támogatást nyújt a tagjelölt országok részére a közösségi vívmányok végrehajtásához és az Európai Kutatási Térségbe történő bekapcsolódáshoz. A potenciális résztvevőket kellő időben és megfelelően tájékoztatni kell a programban való részvétel lehetőségeiről.
- (16) A Bizottság konzultált a Tudományos és Műszaki Bizottsággal, és az kinyilvánította véleményét,

A KÖVETKEZŐKÉPPEN HATÁROZOTT:

1. cikk

(1) A Tanács többéves nukleáris és képzési keretprogramot – a továbbiakban: „a hatodik keretprogram” – fogad el a 2002–2006-os időszakra.

(2) A hatodik keretprogram a Közösség következő területeken folytatott kutatási, technológiafejlesztési, nemzetközi együttműködési, terjesztési és hasznosítási, valamint képzési tevékenységeit foglalja magában:

- szabályozott termonukleáris fúzió,
- radioaktív hulladékkal való gazdálkodás,
- sugárvédelem,
- egyéb tevékenységek a nukleáris technológiák és a nukleáris biztonság területén,
- a Közös Kutatóközpont nukleáris tevékenységei.

(3) Az I. melléklet meghatározza a tudományos és technológiai célkitűzéseket, a kapcsolódó prioritásokat, valamint az előírányozott tevékenységek irányvonalait.

2. cikk

(1) A 2002–2006-os időszakra vonatkozó hatodik keretprogram végrehajtására előírányozott pénzügyi referenciaösszeg 1 230 milliárd euró. Az egyes tevékenységekre meghatározott összegeket a II. melléklet tartalmazza.

⁽¹⁾ HL C 172., 1999.6.18., 1. o.

⁽²⁾ HL C 201., 1999.7.16., 1. o.

⁽³⁾ HL C 199., 2001.7.14., 1. o.

⁽⁴⁾ HL C 309., 2000.10.27., 57. o.

(2) A Közösség pénzügyi részvételére vonatkozó részletes szabályokat a III. melléklettel kiegészített, az Európai Közösségek általános költségvetésére alkalmazandó költségvetési rendelet, valamint amennyiben szükséges, a Tanács által e határozat végrehajtása céljából elfogadott kutatási és képzési programok írják elő.

3. cikk

A hatodik keretprogram alapján végzett összes kutatási tevékenységet az alapvető etikai elvekkel összhangban kell folytatni.

4. cikk

A hatodik keretprogramot kutatási és képzési programok útján hajtják végre. Ezek a programok pontos célkitűzéseket és részletes szabályokat határoznak meg a végrehajtásra vonatkozóan.

5. cikk

(1) A Bizottság képesített, független szakértők segítségével folyamatosan és rendszeresen figyelemmel kíséri a hatodik keretprogram, valamint a keretprogram kutatási és képzési programjainak végrehajtását.

(2) A hatodik keretprogram végrehajtásában történt előrehaladást, és különösen a keretprogram célkitűzéseinek elérése és prioritásainak teljesítése irányában történt előrehaladást, ennek pénzügyi vonatkozásaival együtt, a Bizottság által a Szerződés 7. cikke szerint évente benyújtandó jelentésben ismertetik.

6. cikk

A következő keretprogramra vonatkozó javaslatának benyújtása előtt a Bizottság független, magas szintű képesítéssel rendelkező szakértőkkel külső értékelést végeztet az értékelést megelőző öt évben folytatott közösségi tevékenységek végrehajtásáról és eredményeiről.

A Bizottság e felmérés következtetéseit, valamint észrevételeit közli az Európai Parlamenttel, a Tanáccsal, a Gazdasági és Szociális Bizottsággal, valamint a Régiók Bizottságával.

Kelt Luxembourgban, 2002. június 3-án.

a Tanács részéről

elnök

J. C. APARICIO PÉREZ

I. MELLÉKLET

TUDOMÁNYOS ÉS TECHNOLÓGIAI CÉLOK, VALAMINT A TEVÉKENYSÉGEK IRÁNYVONALAI ÉS A PRIORITÁSOK

A nukleáris kutatási és képzési tevékenységek Euratom-Szerződésben meghatározott célkitűzéseinek teljesítése, valamint az Európai Kutatási Térség létrehozásának elősegítése céljából a hatodik keretprogram (Euratom), a továbbiakban: „ez a program”, a következőkben meghatározottak szerint épül fel.

A program egészében történő részvétel minden olyan ország számára nyitva áll, amely erről aláírta a társulási megállapodásokat a Közösséggel. További harmadik országok kétoldalú együttműködés útján vehetnek részt ebben a programban. A harmadik országok kutatói és szervezetei eseti alapon szintén részt vehetnek projekteknél.

1. ELSŐDLEGES KUTATÁSI TÉMÁK**1.1. Szabályozott termonukleáris fúzió**

A szabályozott termonukleáris fúzió elősegítheti a hosszú távú energiaellátást és ezáltal a megbízható, központi alapterhelési villamosenergia-ellátás biztosítására vonatkozó fenntartható fejlődés követelményeinek teljesítését.

A fizikai alapismeretek és a megoldandó technológiai problémák összetett volta miatt a fúzió energiatermelést szolgáló lehetséges alkalmazásához szükséges fejlesztés szükségszerűen egy olyan, több szakaszból álló folyamat, amelyben minden egyes szakasz kihatással van a következőre. Rövidebb távon azonban a fúziós technológiák kutatása eredményezhet hasznos technológiai melléktermékeket.

A szabályozott termonukleáris fúzióval kapcsolatos, integrált európai kutatási programban tett erőfeszítései révén Európa világelsővé vált a mágneses térben létrehozott fúzió kutatásának területén.

A kutatási tevékenységben elért haladás és különösen az európai tokamak JET-tel elért eredmények már lehetővé teszik a „Next Step” szakaszba történő továbblépés megfontolását, amely során megépül majd egy olyan berendezés, amely az energiatermelő reaktor körülményeihez hasonló körülmények között fúziós reakciók létrehozására alkalmas.

Az ITER nemzetközi együttműködési projekt keretében a „Next Step” részletes kidolgozásával kapcsolatos, előkészítő munkálatok lezárulása lehetővé teszi a projekt indítására és a berendezés megépítésére vonatkozó döntéshozatalt.

E fejlesztés célja annak bizonyítása, hogy a fúziós energia termelése – a társadalmi-gazdasági vonatkozások figyelembevétele mellett – tudományos és technológiai szempontból is megvalósítható. A projekt végrehajtására vonatkozó pontos rendelkezések a nemzetközi együttműködés keretében jelenleg folyó tárgyalások kimenetelétől és a további fejleményektől függően alakulnak, különösen az ITER-projekthez történő európai hozzájárulásról, valamint a berendezés felállításának helyéről hozott döntésektől. Ehhez meg kell teremteni a megfelelő jogi kereteket.

Az ITER-kezdésműködésben történő részvételhez a következő elemeket tartalmazó kísérő program végrehajtására van szükség:

- a tokamak JET-nek a jelenleg folyamatban lévő fejlesztéseket is kihasználva történő üzemeltetése. Esetleges részvétel a fúziós berendezések leszereléséhez szükséges kutatási tevékenységekben,
- a fúziós fizika és technológia területén végzett kutatás folytatása, ezen belül: a mágneses térszerkezetek tanulmányozása és értékelése, különösen a Wendelstein 7-X stellarátor megépítésének és az Euratom-társulásokban már meglévő berendezések működtetésének folytatása; a technológiai kutatási tevékenységek, különösen a fúziós anyagokkal kapcsolatos kutatás összehangolása.

1.2. A radioaktív hulladékokkal való gazdálkodás

Napjainkban a Közösségben a villamos energia 35 %-át atommaghasadásból nyerik. Ez az éghajlatváltozás elleni küzdelemtől, valamint Európa energiabehozataltól való függése csökkentésének eszközeiről folytatott vita egy elemét képviseli. Az erőművek jelenlegi generációjának némelyike még legalább 20 évig üzemelni fog.

Az atommaghasadás energiatermelés céljára történő felhasználása ezért szükségessé teszi az előrelépést a hulladékok problémájának területén, különösen a hosszú felezési idejű hulladékokkal való gazdálkodásra kidolgozott műszaki megoldások ipari megvalósításában.

Európában mind a köz-, mind a magánszektor jelentős kutatásokat folytat a nukleáris hulladékok kezelése és a tárolási technológiák területén. Az ezzel kapcsolatos közösségi fellépés összehangoló hatása révén ezek kritikus tömegé gyűjthetők össze, továbbá biztosítható a hulladékgazdálkodással foglalkozó szervezetek és az érintett iparágak által elfogadott iránymutatások közötti összhang.

A tevékenységek mind a hulladékgazdálkodás problémáját, mind az abból eredő hatások csökkentését is érintik majd. Ebben az összefüggésben a tevékenységek a következő területeket érintik:

- a mély geológiai talajrétegekben történő tartós tárolásra vonatkozó eljárások kutatása, valamint a geológiai képződmények három fő típusánál előirányzott, különböző helyszíneken végzett tevékenységek hálózatba szervezése,
- a hulladékok hatásának csökkentésére irányuló kutatás, különösen olyan új technológiák kifejlesztése révén, amelyek segítségével szétválasztási és transzmutációs eljárásokat alkalmazva csökkenthetők a hulladékkal kapcsolatos veszélyek; valamint az atomenergia előállításának során keletkező hulladék csökkentésével kapcsolatos koncepciókban rejlő lehetőségek feltárása.

1.3. Sugárvédelem

A Közösség kiváló biztonsági eredményeinek fenntartása érdekében a továbbiakban is nagyfokú óvatossággal kell eljárni. Az Unió bővítése is új kihívásokat jelent. A sugárvédelem javítása a jövőben is kiemelt terület marad. E program keretén belül elsősorban a következő területeken kell majd intézkedéseket tenni:

- az alacsony szintű sugárterheléssel járó veszélyek mennyiségi meghatározása,
- sugárterhelés az egészségügyben és a természetes sugárforrások által,
- radioökológia,
- kockázatkezelés és a veszélyhelyzetek kezelése,
- munkahely- és környezetvédelem.

2. EGYÉB TEVÉKENYSÉGEK A NUKLEÁRIS TECHNOLÓGIÁK ÉS A NUKLEÁRIS BIZTONSÁG TERÜLETÉN

Az e pontban felsorolt tevékenységek célja a következő:

- a közösségi politika tudományos és műszaki szükségleteinek kielégítése az egészségügy, az energia és a környezetvédelem területén,
- a kiemelt témájú területekhez nem tartozó területeken az európai képesség magas szinten tartásának biztosítása,
- az Európai Kutatási Térség létrehozásának előmozdítása.

Ezek a tevékenységek elsősorban a következő területeken valósulnak meg:

- innovatív koncepciók: azon innovatív koncepciók kivitelezhetőségének a kiértékelése, amelyek a biztonság, a környezeti hatások, az erőforrások hasznosítása és a nukleáris anyagok elterjedésének megakadályozása területén előnyöket kínálnak; továbbfejlesztett és biztonságosabb eljárások kidolgozása az atomenergia területén,
- a méretgazdaságosság elérése érdekében tett nemzeti erőfeszítések integrálására és konszolidálására irányuló oktatás és képzés a nukleáris biztonság és a sugárvédelem, továbbá a mobilitás és a humán erőforrások, valamint az infrastruktúrához való transznacionális hozzáférés és a koordinációs tevékenységek területén,
- biztonsági intézkedések a meglévő nukleáris létesítményekben.

3. A KÖZÖS KUTATÓKÖZPONT (KKK) NUKLEÁRIS TEVÉKENYSÉGEI

A KKK tevékenységeinek célja a kapcsolódó közösségi politikák és a Szerződésből eredő egyedi kötelezettségek támogatása. A KKK azokra a területekre összpontosítja tevékenységét, amelyeken a Közösség részvétele szükséges, és ott lép fel, ahol európai identitása hozzáadott értéket jelent, és ahol intézkedéseit a nukleáris biztonság és üzembiztonság határokön átnyúló vonatkozásai, illetve a közérdek indokoltá teszik. Az elsődleges célkitűzés az együttműködés továbbfejlesztése hálózatépítés útján, amely Európa- és világszerte széleskörű egyetértéshez vezet számos, a fentebb említett kérdésben. Ennek során különleges hangsúlyt kap a tagjelölt országokkal folytatott együttműködés. A KKK képzési tevékenysége lényeges eleme annak a törekvésnek, amely a Közösségnek a szükséges szakismeretekkel és szakértelemmel rendelkező tudósok következő generációjával való ellátására irányul. A kutatási tevékenység ezért elsősorban az alábbi területekre összpontosul ⁽¹⁾:

3.1. Nukleáris biztonság és üzembiztonság

Hulladékkezelés és hulladéktárolás (különösen a hosszú felezési idejű aktinidák szétválasztására és transzmutációjára irányuló eljárások), valamint sugárvédelem; a különböző típusú reaktorok biztonsága a tagjelölt országokban lévő reaktorok előtérbe helyezésével, a hasadóanyagok ellenőrzésére szolgáló eljárások kidolgozása, továbbá műszaki támogatás a nukleáris anyagok elterjedésének megakadályozásához. Személyzetet biztosítanak az elavult nukleáris létesítmények leszerelésének ellenőrzéséhez.

3.2. Mérések és referenciaanyagok

Radionuklid metrológia, különösen az alacsony aktivitású radionuklidokra vonatkozóan, valamint körtesztek a kiválósági laboratóriumok hálózatának keretein belül; a neutronok közötti kölcsönhatások, valamint a hulladék transzmutációjára vonatkozó tanulmányok kiinduló adatainak generálásához és új rendszerek kifejlesztéséhez használható anyag. Ez a tevékenység mindenképp a 3.1. pontban említett intézkedések horizontális támogatását szolgálja.

⁽¹⁾ Ezen túlmenően, a KKK a tagállamok jogalányaival megegyező alapon jogosult részt venni minden kutatási tevékenységben.

II. MELLÉKLET

LEGNAGYOBB TELJES ÖSSZEG, RÉSZESEDESEK ÉS INDIKATÍV BONTÁS

(euró millió)

1. Elsődleges kutatási témák		890
1.1. Szabályozott termonukleáris fúzió	750	
1.2. Radioaktív hulladékokkal való gazdálkodás	90	
1.3. Sugárvédelem	50	
2. Egyéb tevékenységek a nukleáris technológiák és a biztonság területén		50
3. A Közös Kutatóközpont (KKK) nukleáris tevékenységei		290
Összesen		1 230

III. MELLÉKLET

ESZKÖZÖK

Bevezetés

A Közösség költségvetéséből a közvetett (nem a KKK által végrehajtott) cselekvésekre szánt beavatkozás célcsoportját a következő intézmények alkotják: a tagállamokban és az európai társult államokban található, kutatási tevékenységet folytató kutatóközpontok, egyetemek, vállalkozások, valamint nemzeti és nemzetközi testületek. Az utóbbiak közvetítő szervként is működhetnek a Közösség költségvetési beavatkozása esetén. Amennyiben a program célkitűzéseinek elérése érdekében szükségesnek bizonyul, a Független Államok Közösségében (FÁK) található testületek és a nemzetközi szervezetek kivételesen részesülhetnek közösségi támogatásban.

1. A FÚZIÓS ENERGIA TERÜLETÉN ALKALMAZOTT ESZKÖZÖK

Az 1. melléklet 1.1. címe szerinti, a fúziós energia területén folytatott kutatási tevékenységek sajátos jellege különleges rendelkezések végrehajtását teszi szükségessé. A vállalt projektek végrehajtása a következő megállapodásokban meghatározott eljárások alapján történik:

- társulási szerződések,
- az European Fusion Development Agreement (EFDA),
- bármilyen más többoldalú megállapodás, amelyet a Közösség, valamint olyan társult szervezetek és/vagy jogalanyok kötöttek, amelyek az illetékes tanácsadó bizottság véleményének kinyilvánítását követően jöttek létre,
- más határozott időtartamú szerződések, különösen a tagállamok vagy az Euratom-keretprogramhoz társult államok testületei között,
- olyan projekteket szabályozó nemzetközi megállapodások, amelyeket harmadik országokkal folytatott együttműködés keretében hajtanak végre, mint például az ITER.

A fúziós energia kutatásának összehangolására és támogatására vonatkozó tevékenységek érinthetik az e tevékenységeket megalapozó tanulmányokat, az információcsere támogatását, külső – beleértve a tevékenységek független értékeléséhez kapcsolódó – szakértői kapacitások igénybevételét, kutatói ösztöndíjakat és képzési programokat, valamint publikációkat és a technológiaátadást elősegítő egyéb intézkedéseket.

2. ESZKÖZÖK AZ EGYÉB TERÜLETEKEN

Az I. melléklet 1.2. és 1.3. címe szerint az elsődleges témakörök közé tartozó radioaktív hulladékokkal való gazdálkodás és sugárvédelem, valamint a 2. pont szerinti egyéb tevékenységek területén a Közösség – a konkrét programokra és a részvételi szabályokra is figyelemmel – hozzájárul a következőkhöz:

- kiválósági hálózatok, amelyeknek célja, hogy a mind nemzeti, mind regionális szinten jelenleg meglévő vagy megjelenő kutatási kapacitások európai szintű integrációja útján erősítse és fejlessze a közösségi tudományos és műszaki kiválóságot,
- integrált projektek, amelyeknek az a rendeltetése, hogy nagyobb lendületet adjanak a Közösség versenyképességének, vagy hogy foglalkozzanak a fontosabb társadalmi szükségletekkel, a kutatási és technológiai fejlesztési erőforrások és képességek kritikus tömegének mozgósítása útján,
- különleges célirányos kutatási és képzési projektek, amelyeknek az a rendeltetése, hogy új ismereteket szerezzenek a meglévő termékek, eljárások vagy szolgáltatások jelentős javításához vagy újak kifejlesztéséhez, vagy a társadalom és a közösségi politikák egyéb szükségleteinek kielégítéséhez, vagy olyan új technológiák életképességének bizonyításához, amelyek esetleges gazdasági előnyöket kínálnak, de amelyek közvetlenül kereskedelmi forgalomba nem hozhatók,
- a humán erőforrás és a mobilitás fejlesztését és előmozdítását célzó intézkedések,
- koordinációs intézkedések, amelyeket egy sor kutatási és innovációs szereplőnek az integráció javítása érdekében tett, összehangolt kezdeményezésének előmozdítására és támogatására szántak,

- különleges támogatási intézkedések, mint például a kutatási eredmények hasznosítását és az ismeretek átadását célzó intézkedések, valamint a kutatási infrastruktúrát támogató, például a transznacionális hozzáféréssel vagy a műszaki előkészítő munkával (beleértve a megvalósíthatósági tanulmányokat) kapcsolatos intézkedések,
- integrált infrastruktúrára irányuló kezdeményezések, amelyek egyetlen intézkedésbe fognak össze több olyan tevékenységet, amelyek alapvető jelentőségűek a kutatási infrastruktúrák megerősítéséhez és fejlesztéséhez annak érdekében, hogy európai szinten nyújtsanak szolgáltatásokat.

3. A KÖZÖS KUTATÓKÖZPONT KÖZVETLEN CSELEKVÉSEI

A közvetlen cselekvéseket a KKK hajtja végre.
